

GUSTUM

LA CÚPULA GUSTUM

DESCOBREIX COM, QUI I ON SÓN PRODUÏTS ELS
ALIMENTS QUE MENGES DIÀRIAMENT!

PRESENTACIÓ

Des de fa molt temps, pagesos, ramaders i pescadors de casa nostra han garantit que puguem parar taula amb aliments bons i de qualitat. Les tasques de pagesia, ramaderia i pesca es remunten als orígens de les civilitzacions perquè les persones sempre hem necessitat alimentar-nos i alimentar-nos bé.

El fet de menjar ha marcat la història de la humanitat, des de tècniques i invents, a migracions, des d'indústria transformadora a transports. El creixement cultural i tecnològic important de l'Antic Egipte, per exemple, estava relacionat amb l'agricultura. L'organització quotidiana de les persones, els oficis, la tecnologia, els estudis matemàtics, l'economia, l'astronomia... tot girava al voltant de l'activitat agrària com a centre d'interès d'aquesta gran civilització. Imagineu si n'era d'important que utilitzaven l'escriptura per organitzar els recursos agraris, la geometria per calcular els desnivells de les séquies i mesurar superfícies de terrenys i l'astronomia per preveure les crescudes del riu Nil a partir de calendaris i així poder organitzar els treballs agrícoles.

SABIES QUE...

Actualment els nostres ramaders, pescadors i agricultors, treballen amb maquinària que facilita tota la feina. Però, com fa milers d'anys, han de seguir tenint cura per fer bé la feina i han de seguir estimant i treballant la terra per aconseguir bons aliments per tots nosaltres.

Per cuidar i protegir el món rural, es va crear el projecte Gustum. A Gustum volem potenciar la cultura dels productes de proximitat i així activar l'economia local per mantenir viu el món rural, que és una gran riquesa pel nostre país i ens ajuda a mantenir la sobirania alimentària, és a dir, la producció dels aliments que la població catalana necessita. Gustum us vol presentar els 12 productes més especials de Catalunya, aquells aliments que es fan a casa nostra amb molta dedicació i qualitat.

1. ENTREM AL REBOST, OBRIM LA NEVERA

Comencem el viatge Gustum i, per això, necessitem la teva ajuda. Quan arribis a casa has de buscar dues etiquetes de productes alimentaris que tinguis al rebost o a la nevera i enganxar-los a la revista. Ei, només l'etiqueta, no el producte sencer! Abans de remenar per aquests espais parla-ho amb els de casa!

A l'aula aprendrem a llegir etiquetes i jugarem a classificar els diferents productes. Veuràs quanta informació hi ha en un espai tan petit!

ENGANXA LES ETIQUETES AQUÍ

2. EXPLOREM EL SUPERMERCAT

Després de l'activitat de les etiquetes dels envasos ens pot haver sorgit un dubte, "tots els productes es venen envasats?", o "d'on podem obtenir informació dels productes que no es venen envasats?"

Una manera de respondre aquests interrogants seria organitzant una sortida a les botigues o al supermercat, on podem investigar la informació que s'ofereix de cada producte.

Ens organitzem per grups, i cada un s'encarrega de fer recerca d'un grup d'aliments (carn, peix, fruita, verdura, pa, ous, etc.). Tindrem la missió de recollir dades en una graella com la que teniu a continuació.

NOM DEL PRODUCTE	ORIGEN	UNITAT DE MESURA	PREU	CURIOSITATS QUE OBSERVEM

Mirem com el tenim repartit aquest tros de terra (dades del DARP, 2016)

- 10% territori urbanitzat
- 26 % conreus
- 64 % boscos i vegetació

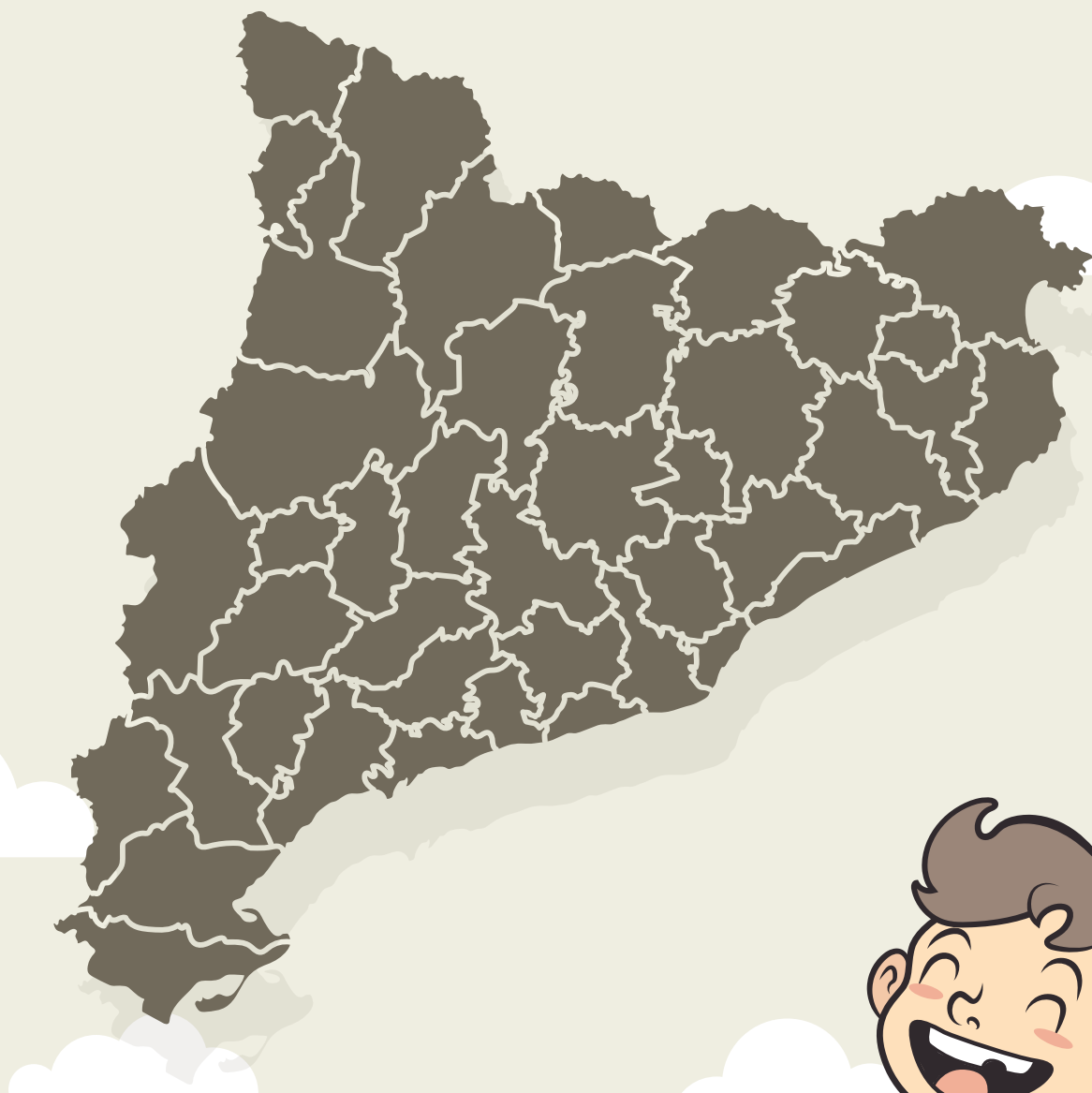
Elabora un gràfic a partir d'aquestes dades (pot ser de barres, de sectors o pictograma).

Ara situarem els productes alimentaris que tenim en aquest racó de món anomenat Catalunya. Primer situeu la vostra població al mapa. I després, en grup, enganxeu les imatges dels productes al territori on creieu que es produeixen. Per acabar, poseu-ho en comú amb el grup classe i, amb l'ajuda dels educadors, completeu el mapa.

*** Consultar l'Annex 1**

4. HI HAVIA UNA VEGADA...

Hi havia una vegada una poma que volia ser estrella. De fet, mai va voler ser una poma, i es passava els dies pensant, il·lusionada, com seria la vida brillant des del cel.

Cada matí, les seves companyes, les pomes del pomer, la convidaven a conversar i a compartir històries d'allò més divertides. Però ella, obsessionada amb el desig de ser una estrella, sempre rebutjava la invitació.

Un bon dia, veient els ocells volar cap al cel, la poma els va preguntar:

- On dormen de dia les estrelles?

Els ocells, somrient, li van dir:

- Estimada poma, les estrelles són al cel dia i nit, és la llum del sol que no ens permet veure-les de dia. Però elles s'estan en el cel infinit, sempre amb llum.

En sentir això, la nostra poma encara desitjà amb més ganes ser una estrella cel enllà, carregada d'una llum infinita.

Un altre dia que el vent movia amb força les branques de la pomera, la poma li va preguntar:

- Diques vent, les estrelles s'estan fixes en un lloc o viatgen com tu?

El vent li va contestar:

- Les estrelles es desplacen i recorren tot el firmament a una velocitat de vertigen. La poma, desitjava més que mai, esdevenir un bell estel viatger.

Va arribar l'època de maduració i la poma seguia decebuda, el seu somni no s'havia fet realitat. Estava tan trista que no era capaç ni de somriure. No era feliç.

Un bon dia, una família es va posar sota la copa de la pomera, buscant una ombra que els protegís del sol. Enmig de la conversa, el pare va sacsejar amb força el tronc de l'arbre fent caure algunes pomes, entre elles la trista poma que volia ser estrella.

La nena la va agafar i va comprovar, contenta, que estava madura, va demanar un ganivet a la seva mare.

- Compte, no et tallis!

La va advertir la mare donant-li un de ben esmolat.

Va partir amb cura la poma, i ho va fer, no de la tija al clotet, sinó de forma horitzontal. La nena va quedar meravellada en veure l'estrella de cinc puntes que la poma tenia al seu cor. I, sorpresa, la va mostrar a tota la família:

- Mireu, mireu, quina passada!!! Dins d'aquesta poma hi ha una estrella.

La poma havia viscut tota la vida trista, sense adonar-se que dins seu hi guardava un bell estel i que, per mostrar-lo, només s'havia d'obrir i brindar-se als altres.

Quin és el missatge del conte?

Hi ha uns quants aliments “amb estrella” a casa nostra. Són els aliments de proximitat. Saps què són els aliments de proximitat? Per què és important consumir producte de proximitat? Et proposem escriure un pentacàleg amb 5 motius per apostar per aquests productes. A veure si trobes cinc raons per defensar els productes de proximitat.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Quin és el teu “aliment estrella” dels 12 que hi ha al mapa de Catalunya? Per què?

.....

.....

.....

.....

Inventa el títol del conte que faries a partir d'aquest aliment:

.....

.....

Et convidem a descobrir l'estrella de l'oli, de l'arròs, de la pera, la poma, el marisc... I també et convidem a descobrir l'estel que tens dins teu.

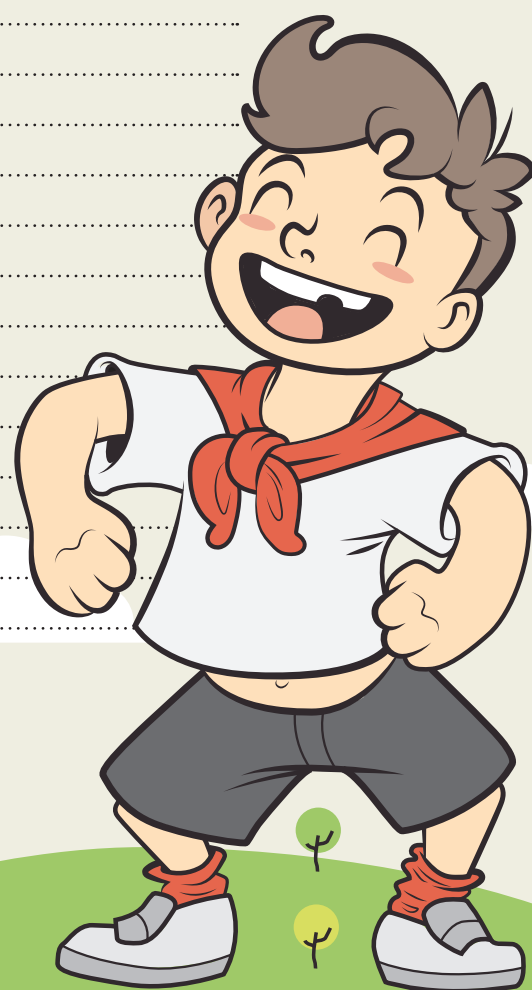

6. FEM DE CUINERS

Ara que ja sabem quins són els productes estrella de casa nostra, els de proximitat, ens convertirem en cuiners. En cuiners de primera! Et proposem crear un menú Gustum, és a dir, un menú utilitzant els productes de proximitat, els que has enganxat al mapa de Catalunya. I ho farem en petit grup. S'han de presentar els ingredients, escriure els passos de realització en una fitxa i, sobretot, posar un nom original als entrants, al primer plat, al segon plat i les postres.

I si us animeu, us convidem a elaborar de veritat aquest menú o, almenys, un dels plats. Ho podeu fer a l'escola o a casa. Bon profit!!! Ah, no us oblideu de feu una foto amb el plat acabat i envieu-la a info@gustum.org amb el nom i cognoms dels cuiners. Demaneu permís als pares! Les fotos més maques tindran premi!

A cartoon illustration of a person's arm and hand, wearing a white shirt with a red collar, pointing towards the left. The background is a light beige color with horizontal dotted lines, suggesting a notebook or a template for writing.

7. SOM ARTISTES

Després de ser uns artistes a la cuina, ara serem creatius en un paper. Farem pop art dels productes de la terra! Què és això? Et presentem Andy Warhol, un artista que va crear el pop art. Entre altres històries, Andy pintava objectes quotidians i els va fer especials a partir de l'art. Fixeu-vos amb el plàtan o la llauna de conserva, repeteix el producte aplicant contrastos de colors i així pren una nova dimensió.

Ara et proposem fer el mateix amb els nostres productes, a veure què tal la creativitat i com queden! Tria'n un, agafa colors i... a fer volar la imaginació.

Passos:

- Tria un dels productes Gustum
- Dibuixa'l repetit 4 vegades en una làmina.
- Pinta cada objecte i cada requadre amb colors diferents.

Quan acabis la teva obra d'art, pots escriure aquestes dos qüestions:

- Defineix la teva obra d'art, és a dir, digues en paraules el que representa la teva creació.
- Com t'has sentit fent l'activitat?

8. SORTIM DE L'ESCOLA!

Quin viatge més xulo que estem fent. Encara ens queda el millor: entrar dins la natura. Què és, això? Aviat ho descobriràs perquè vindrà a visitar-te a l'escola!

Aquests dies hem entrat al rebost de casa teva, hem remenat la teva nevera, hem passejat per Catalunya per conèixer els productes de proximitat, ens hem animat a cuinar i fins i tot hem fet art a partir dels aliments. Per acabar aquest viatge us proposem sortir de la classe i conèixer un productor que tingueu a la vora de la vostra escola. Mirant el mapa de les pàgines anteriors, quin és el producte de proximitat que teniu més a prop?

Escolliu alguna d'aquestes activitats:

1. Us proposem trucar el productor o entrar a la seva pàgina web o facebook, i omplir aquesta fitxa d'investigador.

- Producte:
- Abast:
- Qualitats:
- Quantitat:
- Treballadors:
-
- Inici:
- Projectes de futur:
-

2. I si els escrivim un mail? Si han quedat preguntes, podem fer un mail de part de tota la classe al pagès, al ramader, al pescador o a la persona que elabora i transforma el producte original. Els podem explicar el camí fet i preguntar tots els dubtes i inquietuds que tinguem.

3. I si els visitem? Si us cau a prop, si teniu temps o si esteu motivats, sortim de l'escola i coneguem de prop aquesta persona que treballa amb productes de la terra. Preguntem-li què fa, com se sent, quines dificultats té, què és el millor de la seva feina i tot allò que us passi pel cap.

9. BON VIATGE!

Ja hem arribat al final, al final d'aquesta guia de viatge, però no pas al final del viatge Gustum. Cada dia seguiràs obrint la nevera, seguiràs ajudant a omplir el rebost de casa i preparant esmorzars, dinars, berenars i sopars, i seguiràs parant taula a casa teva.

Acabem aquest viatge parant taula. Imagina't que estàs a casa teva. Dibuixa la taula on menges habitualment. Posa-hi cadires i dibuixa la família i els millors amics. No et passis! Posa-hi les persones més especials.

Ara que tens la taula parada i les persones que més estimes, dibuixa una bafarada al damunt de cadascuna i acaba aquest dossier escrivint el que més t'ha agradat del viatge. Cada persona de la taula pot dir una frase: el que més t'ha sorprès, una activitat maca, una descoberta que has fet, una sensació que has sentit, etc.

ANNEX 1

3. BO I DE CASA NOSTRA

ANNEX 2

SOLUCIONS 5. TANT I TAN A PROP

PRODUCTE	ORIGEN	PRODUCTE	ORIGEN
 POSTRES DE MÚSC	 FRUITS SECS	 IÒGURT	 ILET
 ENSALADILLA	 VERDURA	 MACARRONS	 CEREALS
 SOFREGIT	 TOMÀQUETS	 XOLÍS	 PORC
 CARAMEL	 MEL	 SETRIL	 OLIVERA
 CASSOLETA AMB FESOLS	 LEGUMS	 SÈMOLA	 ARROS
 SARSUELA	 PEIX I MARISC	 HAMBURGUESA	 VEDELA